

ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХАБЫАТА

ХАҒЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 100 (7097) ☆ 1995 сэл атырдах ыйын 24 күнэ, Чэпинэр ☆ Сынаната—441 солкуобай.

(Атырдах ийин 21 күнүнээбн түмүтүнэм)

Хайаайыстыбалар, нэһиликтэр	Үлэллэр кйи ахсаана	Од иһигэр бары хайаай	Звено ахсаана	1995 с. отлохун былаана (тонна)	Нэбэллэ (тонна)	Од иһигэр	
						бары хайаай	нэһиликтэ
Коллективный хайаайыстыбалар:							
«Хадаар»	50	40	3	1040	800	800	—
«Чыапнара»	38	25	4	1100	648	648	—
«Мындабаайы»	40	40	3	1800	500	500	—
«Харбада» АО	5	5	1	—	150	150	—
Барыта:	133	110	11	3740	2098	2098	—
Бөһөһөтэй хайаайыстыбалар, нэһиликтэ:							
Алабар	19	5	1	370	629	150	479
Бахсы	150	30	5	896	605	195	410
Волугур	190	10	2	1700	1000	50	950
Болтоно	168	68	7	1800	1500	800	700
Кылааннаах	66	26	7	1200	1152	552	600
Кытаанах	150	80	10	1800	2000	1150	850
Малдьахси	215	15	3	180	140	67	73
Мугудай	240	40	13	1700	1310	430	880
Соловьев	260	130	8	2200	1700	1100	600
Сылап	122	50	16	3100	3350	2150	1200
Төлөй	188	32	8	1140	540	180	380
Одьулун	171	111	25	2300	2501	1448	1053
Хадаар	175	25	2	820	700	200	500
Хатылы	111	61	20	1800	1790	1130	660
Хатылаах	95	15	3	300	400	60	40
Хайахсыт	210	80	18	1400	1100	500	600
Хоптобо	350	150	15	2054	1000	300	700
Чакыр	134	69	10	1550	1380	640	750
«Чурапчы» БХА	120	20	7	2650	2921	221	2700
Барыта:	3134	1017	175	—	25428	11303	14125
Удус үрдүнэ:	3267	1127	186	33000	27626	11303	14125

Улуустаабы статистика отдела

Атырдах айым 21 күнүнзөңи туругунан улуус үрдүнэн 37866 гектар хөдүна сира охсудунна, 27526 тонна от кэбистиннэ. Бу иниттэн табаарыстыбалар 2098, бааһынай хаһаайыстыбалара 11303, нэһиликкэ 14125 тонна сүөһү аһалытын балаһыттар. Улууска быдырыын бу каһаа соғөтүоһкадаммыт оту кытта тэһнэстэххэ, кэбистини 138 бырыһыанна тэһнэстэ. Ааспыт нэдиэлэ устата улуус үрдүнэн уонсайа 3507 тонна от отгонно, табаарыстыбалар 308, бааһынай хаһаайыстыбалара 1297, каһаайналар 1903 тонна оту кэбистилэр.

Надхилтээгүй отгоолуу сводкагын огчуулгааныг бу да сьрынга «Мындабайн» табаархьтаба, «Хар-бага» АО уонна 7 вэнидиэктэр дыһалталара биэр-

бөтөлөр. Хас нэдмэл ахсын отгоолун тунуун даан-
найдары бириэмэлтгэр удууствавы статистика отде-
лыгар түһэрэн илэргингэр өссө, төгүл санатабыт.
Бу өрдүк Бахем, Болугур, Болтоно, Соловьев, Ха-
лахсыт уонна Хоптоло нэһиликтэрингэр сыйыаллаах.

Өсөгтүүн бу ники аспит надидальд улууе үрдүдүн
оттообун хаанымта—тоһо от бэлэмизимита кэмтээр
статистика отделигар киирэн иһэрэ эбитэ буоллар,
сэгдотуонкаламмыт от көрдөрүүтэ лаппа албаа бую-
лдохтаала.

Василий ПЕРМЯКОВ,
улуустаагы статистика отделын начальнигын
создунгааччы.

Московский уобалас. Серпухов таһынаады «Зна́рская» акционернай общество арасыт, үүт бородуунталарын игорин таһаарар. Бейта үүтү биэрэр сүөһүлэх буолан, хаһайыстыба (урукку колхоз) үүтү астыыр предпритиэны тэрийэргэ быһаарыммыта. Голландия «Скаап Дейрис» фирматын кытта контрактан, аастыт сымал аатынныгыттан завод бородууксууһаны биэрэн барбыта. «Подмосковьетаады үүт бородуунталара» сааһа АО-да 12 киһи үлэлиир. Маны күнүгэ 250 кг творогу, эмиэ оччо сүөгэйи, сыры, ону таһа 3 тоннага чугаһыыр йогурту бэлэмнииллэр.

«Зна́рскайга» өссө сууккада тонна халбайыны уонна аһаһыммыт бородуукталары бэлэмниир россияйскэй-польскэй «Нарвис» предпритиэ үлэбэ киирдэ.

Бу предприятиелары тәрийичинән сырьё тийибәт буолла. Ол ичин АО ыялдын хабарчылыктардын, Тульскай, Калужскай уобаластардын үүтү. эти буюуларынтар дуогабарлары түһариста.

Хатгас сниможика: «Подмосковьетаазы үүт боро-
дуунгалаар» АО бородууксуята.

Рязань. Орус кымырымчалыктык ололор саапырбыт
кымырлах тыһымчанаан дьон, ону тэҥэ элбэх ололоох

үгүс ыялдар социальнай көмөктө курааттаары жинин кыламыннын бэйзэлэригэр биллэлэр. Кинилэр аһылыктарыгар ул-харчы кураат бюджетин дотация-тыптан усина Рязань өртөн довердуу сибээһи тутуһар Германия Министер кураатын общественная тэриг-дэригтэн ылар көмөттөн үөскүүр. 170 хамсылалара

«Чуралчээг рэстрой» АО Мындагайыг үлэлээр тутааччыларын биригээдэтин уонча сүл устата Ивэг Иванович Софронов илээлээ саадаан саалайар. Тутааччылар арболитовай дьизэлэртон саадаан таас тутууларга тиниэ идэтийэн үлэлээр кыахтаа нылар. Бу 1983 сыйлаахтан күн бүгүнүгөр дээрн үгүс тутууларын ымырын-тушут, олохтоох эдэр дьонтон тэриллэбит биригээдээ А. Н. Кириллин, С. Н. Макаров, В. П. Кожуров, В. К. Иванов уонна В. В. Марков уо.д.а. идэлэрин баһылаабыт тутааччылар үлэтиниллэр. Биригээдэ кварталнай котельнай, уһууаан таас дьизэлэрин үчүгэй хаачыстыбаллаахтын тушута, Вилигин нефтебаза тутуутугар сымдыар. Маны гэнэ нэһилиэккэ арочнай тарианынан тутуулар спортивной саалаа эмие үлэллэр. Өскөтө бу тутууга үбүлээһинэ нэмилгэр кэлэн нениэ эбитэ буоллар, олоххо кирбитэ ыраа-тыа эгэ.

II. СЫРОВАТКА

● ОСКУОЛА: БЭНС ЧИЭПЭР

ЛААБЫР
КЫЫННАР
ОЛОБО

Кыраһыбай кыыс Амма кытылыгыр күөх ойуур быһылыгыр турар «Дьобур» лаабыр тэлгэлэтэ, от айыы 11 күнүгэр бастакы сезон түмүктөнүмүтүн кэннэ кыратык чуумпура түспүтэ суох буолан, эмиз оҥо аймах сагатынан туолбута. Нөгүө күнүгэр лаабыр иккис сезонун үөрүүлээхтик аһыыга бэлэмнэнип түбүгэр түспүттэрэ; туох наада буоларын атылаласпытара, стөнд оҥорбүттара.

Нөгүүс күнүгэр күүтүүдэх чаас үүмүтэ—улуус араас мункуктарыттан мүстүбүт үөрэнээччилэр концерг көрдөрбүттэрэ, викторина ытан билилэрин тургутуспуттара, дискотека тэрийбүттэрэ, ойдобуньук хаартыскаларга түспүттэрэ. Ити нөгүүс күнүгэр сарсын буолуохтаах «Дабан» уонна «Өркөн» сыһыалан лаагьрдарын оворолун кытта холбоһуктаах пондерка бэлэмилэрин өрө күүрэн турбута...

Икэн нэдриэлэ устата (биэр сезон) «Дьонур» лаа-
ыр оёолоро күнү да көтүлэнкэ араас сонунтан-со-
нуу дьаһаллары ыппыттара, Мээнэ кэдэн «Снай-
пер», «Гуси-ушкы», «Азину», э.д.а. сага оонньуула-
ры үөрөппиттэрэ, «Нептун» бырааһынныгар сым-
дыбыттара, ыаллы лаабырдар оёолорукуун көрсү-
бүттэрэ, көрдөөх стартары, дискотекалары тэрийби-
ттэрэ, байа-байэлэригэр анкеталары толорбуттара,
спортивнай күрэхтэһиилэри ыппыттара... уонна,
биллэн турар, аатыгар Амма күлүмнэс уутугар дуо-
хуһа сэтүөлэбиттэрэ.

Од эрэрийн лаазыг аята да этэрин курдук, манна улуус араас оюугчлаларыгтан дьобурдаах оролор түмсүннэр (киннлэр бары кэриэтэ олимпиадалар кыайыылаахтара, угүстэри баһыдан биринстээх уонна хайбаллаах мистэлэргэ тиксибитэр), математиканы, физиканы уонна английскай тыды дирингэтэн үөрэллэртэр. Анад расписанне олохулан күнгүз 4-түү чаас дьарыттаммытара.

«Дьобур» үһүс сезонун овороро саха тылын уонна литературатын, английскай тылы диригэтэн үөрэттилэр. Кинилэри улуус опытаах учууталлара Мария Егоровна Филиппова уонна Татьяна Кононовна Матвеева уонна эдэр учуутал Мария Андреевна Дьячковская үөрэттилэр.

Омук тылын Лондон куоракка үс ыйдаах стажировканы барбыт Чурапчы орто оскулатын IX кылааһын үөрэнээччитэ Виктория Слесцова уһуйда. Бары даҕаны биэртөн биэр ураты методикалаах, нэҥгэ билиилээх учууталлартан уонна омук сиригэр элбэх сонуну-сараны биллэр кэлбит үөлээннээхтэриттэн олоһор үгүһү туһанньылар.

Орду, чулаан, оёолөр айар дьофурдара урдун таһымнаабын бэлэтиэххэ наада. Холобур, Саша Сивцев «Тохтүрүйэр Тодустай Бэргэн» диэн олонхо-ну айыт. Оёолөр сезон устата үстэ «Күннүк» диэн ааттаах литературнай хаһыаты таһаарбыттар. Оёону эт-хаан өртүгүн хатарыыга, культурнай таһымнарын үрдэтигэ, билиилэрин-көрүүлэрин, айар дьофурда-рын сайынаарыыга итинтэн да атын элбэх араас өрүт-тээх үлэһэр ыһылыныһылар.

Агирдыах айыны 8 күнүгэр быдаабын түһөрбөт
«Дьонур» лаабыр оҕолоро үгүс-элбэх умнуллубат
түгэннэри сүрэхтаригэр ингэрэн, дуоһуа сыныһаан,
битиллэрин халгытыһан, сайыны туһалаахтык атаар-
дылар.

Клавдия ХАРИТОНОВА.

Күчүмөдөй саапырбыт дьонго эмнэ нементэр бэлэх тээбит инни автофургоннарынан өбүгүтү таһаллар.

Сиймokka: cоготодхуубут пенcиoнepнa Aнacтacия Яковлeнa Кузнeцoвa киннaхэ cоциaльнaй кинн үлэ-
лнгa Свeтлaнa Бeлкинa нэлдэр брэ олус үөрэр.
(PHTA—CCTA).

(РНТА—ССТА).

САНАЛАР

БОЛТОНГОЛОР

Атырдьах айыны 15 күнүтөр Болтоно орто оскуолатын үлэисттэре Саха Республикатын Президентэ Милана Николаев боломуочубатын 2001 сылта диэри уһатар сыллаах референдуму ыттары туруорсар үһөсөй мунуһахтара буолан ааста. Илин багтааһыннары хомуууга сэттэ кийинтэн састаантаах комиссия талыллына. Атырдьах айыны 17 күнүбүөтү турутуан 232 кийи референдуму ыттарар илалатын түбүгүн ыттарыыра илин багтааста.

БИЊИГИ—РЕФЕРЕНДУМ ИЊИН

«2000 сылы Президенттик көрсүдүгү» деген саха народнай суруйааччыта В. Яковлев — Далан быыйыл ыйын 27 күнүгэр «Саха сирэ» хаһыакка тааартарбыт ыстатыйата билигин ич хобооно диригиниз, кэлэр кэми түстүүрүтүн, дылыбытын ырыкалаан быһаарарынан биирэттэ Саха сирин бүтүтүүн да үрдүтүн киэниин сөтөрүлүһү. Итин сирэ эмиз «Саха сиригэр» Герман Денисов (от ыйын ыйын 14 к.), тыыл ветерана, хоту көһөрүллүү кыттыстааба Прокопий Флегонтов (от ыйын 19 к.), суруйааччы Самзв Тумат (от ыйын 26 к.), журналист Прокопий Караканов (атырдыах ыйын 10 к.) атын да бу санааны ойноотулар суруууларын кытта бүүс-бүүтүнүү собулаһабат.

Михаил Ефимович Президент бийлыгынан үлэт-хамнага бүтүнчүтэ Саха сирин экономикага, бө-лөрүүтүгэр, сайдарыгар норуот социальнай олово-тунсарыгар, уллубут удаатарыгар, киниэхэки кэскил-бэт туһугар туһуланарын билинч билиэ-көрө сылдьа-быт, дириннич айүүбүт. Тас дойдулары кытта си-бээни кинигитин, Саха сирин киһилэр үлэллир, көпсө-төр таһымнарыгар таһаарыга дуулуһуу хайдахтаах амалдарынан ким өйдөөбөт буолуой?

М. Е. Николаев Саха Республикатын Президентин үлээбэит көмө чыныгылыыах түгүзэ кылгас эбээт. Ол кэмнэ Россияда олох-дьаах оннун булуута ураты уустугун, политической харсыынылар оытыыларыын, иппи ыытар дьаһаллара сана кэмнэ, сана сэдэлиитиннэр, сана көсөттиитэр ыллыктарыннан баарыын эмнэ эбизэхтэ.

Кини үлгөнүн хамналын тушунан сымалдымьрга итэ-
честэри-быһаҕастары да ыларга күн-дьыл сындам-
нык уларыһарын, урукку өрүттөр тутулуктуу ула-
хамын уонна ол ситимиттан төлө көтөр уратылаах
үдүн эрийбэрин эмсэ үчүгүсүккэ.

Эрэнхэрбитгэрийн толоргох, кураанагынхан куолу-
лаан дьон сэрээн дьынзэх үлэтэн аралдытар
араатар-политиктарган норьот салгына. Арай Пре-

НЕРЮНГРИЛАР РЕФЕРЕНДУМ ИЙИН

ПЕРЮНГРИ. Кыайымы 40 сылын аатынан Култура дьээстигэр Саха сирин согуруу өрүтүгэди үлэ коллективтарын бөрөстөбүтэллэрин субэ муһуһахтара буолла. Онно СР Президентэ Михаил Николаев ботомучуубатын 2001 сыл ахсынньы 20 күнүгэр дьэри уһатар сыаллаах республика референдумун ыһтар туһунан Дьэжуускай граждандарын көбүлээниннэрэ дьүүллээһининнэ. Тыл эһит дьон Михаил Ефимович республика экономикката туруктаах буолууттар уонна сайдыытыгар, духовнай уонна культурнай бэһиэ-дуода хангааһыныгар киллэрэр үгүс өрүттээх оролун бэлэтээстилэр. Референдуму ыһтаты хампаанньагыгар кылтар туһунан бэһиэрини ыһылынына, 21 киһитээх көбүлүүр бөлөх талыһынына.

ЫҢҒЫРАЛЛАР

индент Николаев элнэг тылмтаг хаалбангаабанга
Саха сириг, киин олохтоохторун тулуғар, тымныы
кыраайы иччилээбиттэр тустарыгар ыһамныытын
кыратык да уһарыппакка сыналланнаах, ситимэ
быстыбат үлэни ытта. Рынок эмиссийа тобо ан-
ныан кииринтэ бөлөмө суох олохтоо дьону ой-санаа,
үп-харчы, уйсу да өртүөн кыпчыыбыта мэддэх
буолбатах. Субу ыарахан кэмгэ Президенттун олох-
тутун чэпчэтэ сатымырэн, сана өйдөбүллэргэ сы-
һаманнаһыыларга тулуурдаахтык сирдириги туора
сотор хайаан сатанмай, төһө сирдээх буолуой? Са-
ха сиригэр үтүс-элбэх национальнаастаах онук оло-
хор, туох да мэддөөр суох араас сирдээх-майгы-
лаах дьон түбүлүүллэр, ол эрэри билиги республи-
кабытыгар атын сирдэргэ курдук аймалланнар суох-
тарыгар искэ ыһытылар кутултиса ыллыктаабын ту-
мүгэ дьон сыналдаахха сеп.

Президент М. Николаев Россияда эрэ буолбакка, аан дойдута тийгэ кыэнниги биллэр, олохтоох, бигэ тыллаах-өстөөх, өйдөөх-санаалаах лидер быһымынан билиинэ.

Бнир дойдудлаахтарбытын Президент билибэри, ды-
тыллар да түбэлтэтигэр араас болукторго, партия-
ларга хайдыһан, онсубутун булан эрэр санаабытын,
онсубутун сатарыппакка, күнү-дьылы халтайга ыып-
пакка, нөдүүнэ суох нөжүөрдэри күдьүпкөнү
эйэ-дэинээхтик олоһорго, үлэлиирэ күүһү түһа-
йааһын, М. Е. Николаев ити күрөстэһиниэ кыйаһы-
ллаах тахсарын түһүгэр кини туза түмсүүвүг диэн
ыгырабыт.

Саха өмүк түөлбөлөөн олорор сирэ Чурапчы дьон-сэргэтэ «2000 сылы Президеннээх көрсүүбүг» диэн хамсааныгыта тэрээһиннээхтик кыттан, саха бастагы Президеһэ М. Е. Николаев боломуочуйатын иккис болдьоххо уһатар смаллаах соруктаах референдуну ытыры туруорсан, илин баттаһыныары хомуйууга көхтөөхтүк кыттыабыг, улуус быыбардааччыларын санааларын толорууу ситиһиллэрингэр депутаттарбытыгар М. Д. Гуляева уонна А. П. Илларионовка сорудахтыабыг.

Улуус быйбардааччылары биһигини өйүүхтэрэ, са-
нааларын этиэхтэрэ дигэн эрэнэбит.

Коллектив натыхтан Российская Федерация иоругун үөрэтиринин туйгуннара
З. ЕГОРОВ, оскуола директора,
С. СЛЕПЦОВ, оскуола профкомун председатели,
Н. ИГНАТЬЕВ, педагогическай үлэ ветерана.

УУС-АЛДАННАР ЭМИЭ ӨЙҮҮЛЛЭР

БОРОҖОН. Улуус ийинин олохтоохторун көбүлээнинеринен улуус быыбардаачыларын уонсай муннахтара буолла. Онно биир боппурус — Саха Республикатын Президент Михаил Николаев боломуочуйатын 2001 сылга дэри уһатыы көрдүһүнэ. Муннахха кыттыбыт 467 киһи биир санаанан Президент Михаил Николаев боломуочуйатын уһатары биирэстилэр. Улуус агропромышленный комплексы үлэһитэрин профсоюзун комитетын председатели Намс Бурнашев председателлэх 67 киһилээх көбүлүүр бөлөх тэриллинэ.

ИНИ-БИИ МАКАРОВТАР

Бир үтүе кун, огостон сорунан туран, Макаров Николай Семенович даялтылар тийдим. Эрдэттен биллербит буолармын, кырдыаас соһуйбета-өмүрбөт, катэ, остуодун тардан наһынчы олорон маньнык соһуйбета.

—Агабыт Макаров Семен Николаевич сэрингэ 1943-сэл ытыарыллан барбыта уонна 1944-сэл ал-
бустуу туһунан биллэринини түһүһүт. Оччолорго
позит Ефдокия Никифоровна кэлэххэ үлэлиирэ.
Кини кыһынны татааһас таһан, сайынны оттоон би-
лэһин, икки оҕотун, иккээри сордоһон аҕай биэр-
бэтэ.

Сэринг сүт-кураан сайана ситаан үөрөмжкө, 7 саасыныттан үөрөчөн, мин 5 убайым 4 кылашын бүтүрбиппит. 1948 жыл ийабит күүлэ-кыла баранан, көмөдө маадыян, көртөн тахсан атын сиргэ төспүтэ. Ол яынга олохтоох Мологов аатынан колхоз биһигини ийабиттэн ариаран, кыямматтар бэрэздэктэригэр хаалдырыта, оном кыбынын интерванка олобулупут, сайынны аймахтарбытын кэрийдиппит. Убайым Баһылай 9 сазыгыттан сайынны аз, орус сиргэтти, 11 сааныттан бааһылайанай от олустирааччы буолбута.

рошниттерэ, динэ ис-таэ үлэтиң үлэлээн, уу-мас та-
нан, улахан дыону кытта тэтиэ сылдыарбыт. 16 саас-
пыгыгар дэ колхозтаах быһымтынан билиммиттэрэ,
онон эрдэ үлэлээбиппит-хамсаабиппыт үлэ кинигэ-
тигэр кэсэрбэтэ:

Калин үлэинт буолан 4 пятилетка тухары совхоз, оройуон чепдионнарынан буолан, республикада тийэс биддибитим. Урунку партия үгүс-элбэх нэбараадата-кумалыта тугу да туһалаабата.

Ордуң туохтан хомойодун диял ыйытымбар чуел-
кай элпесте биэрбэтэ.

— Устэ правіцельства наваздадатыгар түспүтүм да, абыраабата, суох да чэпчэтин суох. Уйэм тухары 10 састаахпыттан уус-урун самодентельноста кыттан кэллим, нэһилиэк тойугун ансамблын тэрийсбитим. Олох хаахкытыгар сөп түбөһүннэрэн тойук суруйалаччыбын.

Билигийн Н. С. Макаров — 7 оюу тапталных аялалда 7 сизн эйхэс эһэлэр, кэргэнэ Александра Дмитриевнагийн биһиги ололбуттара 40 сыла чугаһаата, Убайа Василий Семенович аһаа ололонг урууланан, дьон кэскилгэнэ, Ини-бии Макаровтар олоххо тардыһы күүһүнэ, мунгу мунгуларынан тыхыран, ытыктанар дьон буолан олоролдор.

Настя СОЛОВЬЕВА, Чакыр.

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН
КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯТЫН РЕСКОМУН
ПОЛИТИСПОЛКОМУН УОННА ДЬОКУУСКАА
КУОРАТТААБЫ КОМИТЕТЫН БЮРОТУН

САЙАБЫЛАННЫЛАРА

Республика маассай шифраацхын средствотарыар Саха Республикатын Президенттэ болуусчуйатын өссө 5 сыл болдоххо уһатар сыаллаах референдуму ытыа туһунан күрсүөмүзөх хампаанньа салаална. Ити идея норуот көүлүэһинин курдук көрдөрүдээ сатыыр. Дьин иһигэр кинрдахха, ити дьаһалтатар баһылыктары быыбардааһыны бэрт күүстөхтүк утарыс сылдыбыт бэрт кыараҕас эрэһиэ салаалыт хампаанньата.

Саха Республикатын коммунистическай партиятын рескомун политбюроһо уюуа Дьонуускай куораттаагы комитетын бюорога референдуму ыытыы Саха Республикатын Конституциятын 67-с ыстатыйатын кэллээһин бааттар, бу сэргэ ити Российскай Федерация референдум туһунан Сокуонун амин утатар.

Рефередуму ыстыы туһунан итинник сайабыллыан-
налар-смаалара дьэниэ-билигин үлэни олоһор
ситарыллах былаас хайа баһарар суолунан былаас-
ка хааларга уонна общественны капитализациялаа-
һыны салгыарга дьулуһар. Обществонны туруктаах
огоруу, бэрээдэги хааччыйыы, чөлгөһ сайдыыа ту-
һунан этиилэрэ, ич-инигэр киирдэххэ, норуотка буол-
бакка, кинилэргэ түс баһаларыгар ара туһуланар.

[illegible]

Норуот туттар табаардарын, бородуукталарын Хөтү сиргэ адалын тохтор кутталлаах, үслүкүлээснийбэ, норуоту билэн-көрөн туран (ол иһингэр тэрэвининнэх) албыннааһын олох игооматынан буолуулар.

Тыя хаһаайыстыбатын сатарыймыта салгавар. Хаһаайыннааһын коллективнай формалара үрөдлүхтэриттэн сүөһү ахсаана, тыя хаһаайыстыбатын бородууксуяларын оноруу тосту намыастылар.

Промышленность нэхтнэгт салбар. Республика көмүһү хостуур салаата монкурууттаан эрэр. Предприятелар бэйэ-бэйэлэригэр төлөспөт буолуудара улаатар, хамнас 3-5 кый устата барилдубөтө нима да соһуопат күнүбүдү көстүү буолла. Республика па-люстнай средствота бас-баттах туһаныллар. «престиж-най» объектары тутуу тохтогуллубат. Президент уонна правительство чилиэннэре үгүс-аһбөх армал-дьыттаах тас дойдуларга түгэстиннэре аата-ахса суох. Ити барыта нолуогу төлөөччү республика баайын-дуоһун дьаһаһах хайаайыннарыгар—куорат уонна тыа сирин үлэтин дьонун элчиллэригар ыар сүт-һэр буолан сүктэриллэр.

Саха сирин Номмунистическай партиятын рескомун политбюроһо уонна Дьокуускай куораттааһы комитетин бюрота республика автономияһын — быһаардааччыларын уонна Государственной Муныах (Ил Түмэн) депутаттарын бириднитээн граждандар болохтор уонна Президент иһинэн үлэллэр обществаннай консультативнай совет Президент боломуочууһун өссө 5 сыл болдьоххо уһатар сыаллаах-соруктаах референдуму ыһтар туһунан корут сизэлтэлэр сиргэн этинэлэригэр ыһпрыммаккитыгар ыгыраллар.

Пензатаады «Рубинь» го-
сударственной предприятие
сэрэгэр коруулэргэ сых-
дыар, магнайгы медицин-
ский номону оготор көһө
сыхдыар автоматическай
«Санитар» системны огор-
ов таһаарыны сабалаа-
та. Визс функциональнай
модуллаах бу системаны
ичиггэһэ суох сыхдыар
массыналар номолорунан
тыа сярдэригэр тээрди-
лэр.

Синимонка, «КамАЗ» шассиыгар олорор фото-рография модула «Синитар» системага киирсэр.

(PHTA—CCTA).

Хайыат аналлаах таһаарыта

СҮБЭНИТ

КЫРА АЛБАСТАР

Эриллэн иһирэр хаппахтаах өстүөкүлэ баанканы аһарга бөлөхчү бодуустанарга тиһиллээнч. Баанка хаппадын аһыйах сөкүүндэ устата итин уулаах минскэбэ уктааха, хаппах эрэйэ суох аһылар.

Өстүөкүлэ баанканы олох тыһы иһирбэт гына сабыаххын баардаххыла, сөптөөх хаппах суох түбүтүгэр целлофаны туһаныахха сөп. Ойуоха целлофан күүһүчүгүн ууга иһитэн баран баанка аһыйа саба ууруллар уонна целлофан кытыыларын аллара диэки тардан, быһанан ыга баайылар. Целлофан кууран баран түүрө тардан баанканы эрэллээхтик бүөлүүр. Быһанан баайыах иһинэ целлофаны кумаадынан саба уурулар ордук. Ол целлофан алдынарын харыстыа. Баанканы аһарга целлофаны кыратык уунан иһитэр наада.

Тэснэбит цинк дуйлаах биэдэрэни иһэрдэргэ иһирүүллэ сылдыар электрическэй лампаны уматан баран биэдэрэ иһигэр уктааха. Биэдэрэ тэснэбит сирин түргэниин буларга көмөлөһүөбэ.

Иһигэр мыыла угуллубут пролонган тиһилибит мөһөөччүк өгөтө иһити-хомуоһу, раковинаны сууларга бэртээхэй мачаалка буолар. Олук мөһөөччүк мыыламыр наадата суох мөһөөччүкэ мыыламы угар кыра хайаас хаалларылар.

Фарфоронай чааньык туттаага алдыһааһына, хайа барбыт, тостубут сирдэрин үчүгэйдик сылытан баран олорго полиэтиленовой пленканы кыбыта угуллар уонна ыга баттанылар. Сойбутун кэннэ хайа барымы, тостуу ситэ көстүө суоҕа уонна ич тэһахтык тутуоҕа.

Таллэйн хомуларга, отоннуурга куруһуна курдук токурутуллар ыстаал бөрөбулуоханан хомулар суумнаны онгостуохха сөп. Ол бөрөбулуоха иһигэр төгүрүк түгэхтээх бэйэ танастан тикниг суумнаны угуллар. Хомуйдааха куруһуна курдук тыһыланьныр бөрөбулуоханы скобанан туттарылар.

Металлическай иһилэн уулар иһит аллара өртүгэр мас дуосканы уурдахха, киллэн өр буорту буолбат. Киллэни уулар иһити барытын мастан онордоххо өссө үчүгэй.

Эдэр хортуюппуу түргэниин хастыыр маньнык ньыма баар: сымыыты угар тизир сиккэбэ хортуюппуу кутан баран кыраантан сүүрөр уу аһыгар араас өртүнэи түргэниин өргитэ-эргитэ хас да мүнүүтэ устата тутулар, сахыйан бэрлэлэр.

Маҕаһынтан атыһаһаһылыбыт мориуон түргэниин буорту буолбатын туһугар иһичээй кумахтаах дьааһыкка тутуохха наада.

Бөтүн хаппаар аптэчнай эрэһинэни кэтэртэххэ мээһэ тыһаабаат.

СОВОНУ АСТААҬЫН, ХАРАНЫМ

Куйааска бултаммыт собону, уһунуу туруорар буоллааха, уулаах иһикэ угуохтааҕар булууска тоҥ буорга тарҕата быраар эбэтэр иһичээй күөх өккө суулуур ордук. Оттон балыгы айаҥта илдьэ барар буоллааха, ууга санырымы сылдыар куулга уктааха бинтэр күөх өккө суулаахтааха, балык дьыбатыһыта быдан бытаарар. Мунҕаһан бултаабыттааҕар иһим собото түргэниин буорту буолар.

х х х

Собону хайаан да үөстээн баран буһарыллар. Уһун дэһигис буларга маньнык гыһылар: балыгы устата иһэр курдук бэйэ диэки кутуругунан тутта уонна ууга өртүгэр хайымыттан иһикс өйөһөһүн быһыһанан быһабыһан хайа аһыаһын иһинэи балыккын ыга туттааххына бинтэр быһах уһугуһун олун булкуйдааххына, собо үөһэ бу көстө түһэр.

Собо күөх, суон оһоһоһун ылан барыхтааха, минини аһтан өссө тупсар. Балык минини аһтан иһигэр өлүгэр баар, онон иһин тохтоһо буһарар ордук.

х х х

Собону хатырыктаһын үөстээн баран, ууга оргуйбутун кэннэ сөп содоо күүстээх уонна буһара ууруллар. Миннигэр кыратык чочуһаах, тууһа кутуллар, минини олус киниг гыһылыбат, тууһа биллэр буолуохтаах. Үчүгэйдик оргуйбутун кэннэ үүт эбэтэр чөчөгөй эбиллэр.

Италия, Кини фантазията муура суох курдук. Чахчыта оннук. Оттон толору эриһмээх, булугастаһыа, биллэлээх буоллааха пенсияда олорор кимнэ тугу гыһааххыны...

Неапольта урууку инженер Аннуно Лагмарсини сарсыардаагы тыһыга оһу-

тарар, күн сардаһаларын көрсөр, ниниттэн ырааһыкыни дивары көрөр су-дурсута суох, сэдэх дьыһыт туттарга баһаарыммыта.

Цементэн бу дьыһыт туттарыгар инженер биһе сылы ыһта, Хаһаһыттарга сөбүмэр дуоһуһууна-астыһыны аһалай дьыһа аналлаах механический онгоһук көмөһүнэн баһар-быт үрдүккэ өрө көтөһүл-лэр. Бу тутууну өһүлэн аһын сиргэ илдьэн туруу-руохха эмнэ сөп.

Снимокка: Италия инженер байэтин дьыһы дьыһа-

«Нашил Никвайрерта» репродукция. (РИТА—ССТА).

х х х

Собону мас арыһытар баһаарыһыр буоллааха, хатырыктаһын, үөстээн, олун туустан, бурдукка баттаан ылан баран арыһыта оргуйта турар хоһордоххо ыһа-араас буолуор дьэри буһарыллар.

х х х

Мундуну уонна бытархай балыгы субу оттуллубут биллэһэ өһөх күлүн баһан баран халык чугуун хо-бордоххо туустан, чөсөктөөн, биһэстээн, мас арыһылаан баран ыга хаппахтаан ууруллар. Сарсыар-да туран хостуургар мунду даһаны, собо даһаны биһр да-уһуоҕа суох гыһа бэрт сыһаһастык уонна мөһөһөгөһик буһан тоһуһуо.

МООНЬОҬОН

Сибирьэйдик хаһаһыны, Үчүгэйдик куурдулар. Эрдэттан стерилизациялаһыт иһиккэ толору кутул-лар, сахыйыллар. Үчүгэйдик тоһобутун кэннэ эмнэ ыраастанан бөлөһөннэллэбит бөһөн хаппахтыы ох-суллар уонна парафиниһан эбэтэр сургуһунан саба кутуллар. Кураһаах, 5-6 кыраадыһан сыһааһа суох сиргэ оһоһоһунан уурай хаһаһылар.

Мусс. Биһр ыстакаан мооньоһону эмнэ иһиччэ бытархай сааһары уонна иһик сымыыт маньнык (тыһыһыһы буолуохтаах) ыһыллар. Минсеринэн эбэтэр көһөрү да буһуһарыһан үчүгэйдик ыһылдыбыт мааска 2-3 төгүл элбэр дьэри мөһийлэр. Ваза-ларга, иһалаларга кутан 3 чаас устата тоһорулар.

«Ягодка» кэмпиэт. Биһр ыстакаан мооньоһону сууһуллар, тэрнэлээбэ кутуллар. Биһр сымыыт ма-наньны биһр ост. ньуоска бытархай сааһары кытта хойуу күүтэн буолуор дьэри мөһийлэр. Ону уонна ыстакаан алгара сааһары тус-туһунан тэрнэлээбэ ку-туллар. Мооньоһон отоннорун тус-туһунан ылан бас-таан сымыыт буһадаһыгар, ол кэнниттэн сааһарга буһуһуллар. Тыһыһы сиргэ туруора түһэн баран остуолга аһаллалар.

ИҺИТИ СУУНУУ

Иһикитин көстөрүүдэлэртэн, хоһордохтортон са-балаан сууһуу—бу иһиттэр үтэс курдук ордук арыһа-лаахтар-сыһаахтар, оттон тоһо эмэ көһэрбит буол-лаһына, сууһарга өссө маһаһан. Ити иһиттэргэ аһы-дыһа туһанылар суоданы эбэн ууга кутан баран аһын иһиттэргитин сууһан бүтэрэххитигэр дьэри ту-руора түһүг.

Аһын иһиттэргиттэн бастаһанан чааскыларгы-тын сууһун, ол кэнниттэн тэрнэлкэлэргитин ыһын, ити кэмнэ уугутугар мыра соһустук мыһыһа эбэтэр харгыһыһа, суодата эбэн кутун. Бутаһыһыһыгар ыраас уунан саһаһыг.

х х х

Чааскыларга олорон хаалбыт чэй солоһун сууһарга тираһыһыһыттын суодата бинтэр бөдөһ мыһаһахтар-даах кини сир тууһугар уган ыһын.

х х х

Мас арыһыта кутуһа сылдыбыт иһитин сууһарга быһыһыһылар сууһар ериһ туһата мыра. Ордук үчү-гэһа маньнык: сыһаас ууга харгыһына бөрөһуоһун уон-на кумааха буһуһуллубут сымыыт хаһын кутун. Ити ууну сууһууохтаах иһикитигэр кутан баран үчүгэйдик сахыйыһа—ыраас иһит бөдөһ.

х х х

Үтүс хаһаһыһыһыһанан маҕаһыһанарга аһыһаһар бөрөбулуоха мачаалларыһан туһаммат буоларга кыһаныг: амалыһоһоннай иһиттэри хайыта аһыһар, иһикитин да баһыһар. Көһэрбит иһити сууһар-гыһыгар оттон аһын тоһоххут да суох буоллаһына, мачаалкаһыһыгар ангаһыһа буһаһаһа көтөрдөн ба-ран оттон тутан сууһуу—иһикит кыратык алдым-мыһын да иһин, саатар, тарбахтарыһыт бүтүн бу-луохтара.

Иһити сууһарга саамый ордук мачаалыһанан полипропиленовой салтан онгоһуллубут мачаалка буолар. Таһыһтан көрүүгө кини олус сибирьэс бөрөбулуохат-тан онгоһуллубут курдук кугас бинтэр харыһа сирэй пластиһа ол эрээр иһити баһыһардыһаттар, иһыһыһи төһитэ аһыһыһаттар. Оттон иһити сууһарга олус та-быһаһаһаһтар: чэйтөн олорон хаалбыт солоһу суода-та, тууһа суох ыраастааһа, мельхиортан уонна үрүг көмүһан онгоһуллубут прибордары килбэти-һир дьэри сууһууохха сөп.

УТАХТАР

Иһин ыстанаан үчүгэйдик көөнһөрүһүлүбүт дөлү-һөһөгө эмнэ иһиччэ кеһири кутуллар, сааһар эбил-лэр. Утаһы остуолга тутта бэрлэлэр.

Биһр ост. ньуоска дөлүһөһү саһаһыһылар, оргуй-бут уунан саба кутуллар, салгыһ өссө оргутуллар уонна иһитин хаппахтаан баран 15 мүн. устата ту-руорулар. Сидэлээн баран, яболок хаппыт хаһын кутуллар уонна 2 ост. ньуоска мөһүг эбиллэр. Бу утаһы утуйуох иһинэ иһэр туһалаах.

Ыстанаан түөрт гыһыһыһан үһө үүккэ 1 ост. ньуос-ка сааһары уонна ыстакаан түөрт гыһыһыт биһрэ дьадыһы, кыра тууһу кутан баран биһр кэллэ маас-ка буолуор дьэри буһуһуллар. Остуолга тыһыһан баран бэрлэлэр.

Уулаах отону кыһыһан, сидэлээн сүмөһини ылан хойдуор дьэри оргутуллар. Ол кэнниттэн быһыһыһа-ларга кутан, бүөтүн сургууһаһан (парафин эмнэ үчү-гэһ) хаһаһыг.

МҮӨТ—ДОРУОБУНА

Мүөт доруобуһа туһата улахан. Кини бары ор-ганнарын үлэһиһигэр үчүгэйдик дьайар. Норуоһа мөһүг иһэрбэһи уоскутарга, утуйбат буолууну тох-тоһорго, сүрэх-тыһыр ыарыһыһыгар, бронхикка, кургах-оһоһос, бүөр-хаһы, харах, тирин, дьахтар ыарыһыһыгар туһанылар. Медицинада мөһүг дие-тическэй бөрөдууһа быһыһыһан аһыһылар. Олоххо-дьаһаһа эмнэ суолтата ураты улахан. Мүөтү эбэн араас утаһыгар бөлөһиһэххэ сөп. Мүөттээх араас отторгон оргутуллубут чэйи күһнэ 2-3 төгүл иһэр доруобуһаны баһэргетер.

ОЛ-БУ ТУҺУНАН

Үүт аһыһыһы сүтэрбэһи наадатыгар оргуйарын кытта уоттан таһаарыллар.

х х х

Шампуһ, мыһала курдук—буорту буһылбат. Онон киниһэн хаһан баһарар туһаныахха сөп.

х х х

Көбүөрү күһнэ куурдулар. Сиргэ талгэһэн ха-һыһыһы сабыһар, ол үрдүгэр нафталиһаах ба-кыһыһы ууран баран кытаһаах гыһа эрийлэр, хаһыг кумааһыһан суулаан табыһаһаах сиргэ уу-рулар.

х х х

Трибуһада таһсан тыл-этэ тураһыһылар аһыһыһа туһарын соһору-соһору көөнһөрүһэллэрин үтүстүк көр-бүт буолуохтааххыт. Аһыһы кини тириттэһиһа түһэрэ өссө чаастатыһар.

Аһыһы түһөһөһөн наадатыгар кулғааһа кэтэрдиллэр уһугар интэрклейһан поролону сыһаарыллар, кир-гидэһиһа улаһыһылар.

х х х

Өвө хоһугар абануру онһорер матырыһаһал барыта эи дьыһэр баар. Үрүллэр мээһин, араас уруһуһар, кэмпиэт суулаһа наадалар.

Аан бастаан краһмалтан ситим бөлөһөннэллэр. Билбэт дьыһыгэ быһаардааха маньнык: биһр литр ууну оргутуллар, эрдэ биһр ост. ньуоска краһмалы тым-ныны ууга суурайыллар уонна ону иһин ууга булку-йа-булкуйа кутуллар. Сойутан баран туһанылар.

Мээһини араас кумааһыһыһан бүрүһэргэ төкүһү-йэ сылдыһыһыһы наадатыгар биһэрбэ эбэтэр минс-кэргэ угуохха наада. Аан бастаан сыһааһа манан кумааһыһан бүрүһэр үчүгэй. Ити курдук 10-15 тө-гүл үрүг кумааһыһан бүрүһэдэххэ, мээһин таһа ба-лаһа халыһ буолуоҕа. Дьэ, ити кэнниттэн араас ойууларгыһыт сыһаарыһа. Үчүгэйдик куурдулар, ол кэнниттэн мээһин тыһыһын таһаарыллар. Абажур үөһө өртүгэр 10 см диаметрдээх бөрөбулуоха киниһэр хайаһаһын онорулар. Аллара өртүн эмнэ олус иһ-чэһин, үчүгэй көстүүлээх гыһа быһыһылар, иһин эмнэ араас өһнөөх кумааһыһан, ойууһын көһэргэһиллэр. Абажур бөдөһ.

РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ ЖУРНАЛИСТАРЫН СОЮЗУГАР

ЧИЛИЭНИНЭН ЫЛЫЛЫННЫЛАР

Сага уонус сылар бүтүүлэригэр «Эдэр коммунист» хаһыат редакциятыгар биир сайынны таһымхай күннээх сарсыарда кумаарга туттаран ык саабыт көрүнүлэх, хатыгыр дин бөдөлөх, сытык, хотуу эдэркөөн кыас кинрен кэлбит.

—Саман, бу сага үлэһинит, журналистский практикагыгар кэлэ сылдыар Умарова Лена Михайловна. Дин редакция кырдыас үлэһитэ. Варвара Умарова билиһиннэрбитэ.

Ити курдук көрсүбүшүт Ураллаары государственной университет журналистика факультетын бүтүрээри сылдыар Лена Михайловна. Суох, бийиги бииргэ алтынан үлэлэһиммит, көрсүбүшүт итинэн эрэ бүлүтүрүт, күн бүтүнүгэр дини салдаан барыахтаах дьылбалаах эбит этэ.

Лена Михайловна «Сага олох» хаһыат редакциятыгар үлэлэбит сыларбын күн бөдөлөөн курдук өйдүүбүт. Өйдүүбүн кини журналист быһытынын дьон-сэргэ-сөүгөрү метастыларын суруйбут өрөгөйдөөх күнүгүн, билэбин «кычарылар» да түтүнүргө түбөспүтүн. Окуука барытыгар харса суох аныксыт курдук көстүбүтүн иһин, бийиги Лена Михайловна орус чыһинэй, өс кинрөөх, уйан-улаас кининэн билэбит. Динт кырдыгынан өтөхкө, ситиник хаачыстыба айыл каттан эһинилээх эрэ кинилээх бэрлээн эрдээ буолуо.

Ити этэритин Лена Михайловна үлэ-хамнаска ханан эмэ көрдөрдө дуо? Көрлөрдө, кини суолун иһин таба таһаанна дин саныбын. Улууспутугар төлөндөнөнөн биири бастаа хардытын садаластыт журналистынан Л. М. Васильева буолар диниһитин, аһара баран эһин буолуо суоҕа.

Журналист быһытынан ордук интервьюлары сатабыллаахтык ыһарынан, дьонго интэн-тонгон көрүрүтүн барыбытыттан таһыччы дьовурдаах. Бииргэ үлэлтир коллектива, ордук «Маарыкчаан» телестудия директоры В. П. Герасимов, кини ити дьовурун сайыннарыны дьылбалайдык өйүүр. Ол түмүктээх буолла, Чурапчы улууну телестудия республикага сэгээрдиһинэ, сага тэрээһин.

Чурапчы—саха төрүт олоҕо, саха кийитэ манна быһыр-быһырттан олохсуйбута диниһитинэ сыһытарбытыт буолуо. «Бу дойдуну көрүүккэ биирэр туох бэйидаары?»—дин ыйытар буоллунар, оччобо, бу кини, «Кийи, диниһээх кийи».—дин хоруйдуох эһим.

Ону мантиһаһа курдук, Дмитрий Диринский «Төрүт буортан төлөкөнөн» дин кинигитигэр Чурапчыттан үүмүт оройуон, республика кини туттар спортсменнарын, кинилэр дабайыт үрдэллэрин, кийи быһытынан майгыларын орус бөртөннүк суруйан көбүспүт. Бу дьону кырабытыт таба көрөр, мындыр кийи элбэх үлэһиттэн таһыбыта саарбаҕа суох.

Дмитрий Эверстов эдэркөөр аһаһынан оһоньуутунан дьарыктанар этэ. Кини оччотобу кэмнэрин, олохун кэрэһиниһэр манньык уос номоҕо баар: «Оо, Маарыкчаан, тугу саныы сытабыт? Мингээт бу ыстанан араһин...». Манньык ботутуруу-ботутуруу туостан туоска түһэртэр дьоннээх таһал, дини кийи кынагыгар уйдаран ныырайа көтөн эрдээ. Бу дьарытын туһунта—республика хас да төгүлээх призера, оройуон рекордсмена, национальнэй ыстаныларга Саха Республикатын спордун маастара.

Дмитрий Дмитриевич дьонго интэнни биллэр идэ—учуутал, поэт, моруокка биллэн эрэр ырыалар автордара. Кини ырыата дьонго көмөгүн үөрэх управленнетын инспектора истэн итэһэйбитин көпсөөн турар. Сайын аайы Мындаааһы суола бадаранынан биллэр аһай дойдуну. Суолга дьоллоһуон быатыгар, «Урал» массынаага олорсубут. Чурапчы дини айаһаан иһэн суоллар уол Дмитрий Эверстов тылыгар ылыны испит.

«Кинилээх ыһа кыра,
Быһыкыаһык наада дин...»

Өр-өтөр буолбатахтар, биир таһаас массынаата харадар дини бадараныта туһан турарыгар тийээн кэлбиттэр. Ону уол соһон биирбит. Ол курдук соһу-сөһу «олорор» массынаалары соһон биир-биир Чурапчыга дини ырыанан дайдаран кэлбиттэр. Эрэйтэн бөхөлөнөрү кинилээх, кырдык да, кыра наада эһити бийиги кийит ил көрөн сөхсүт. Ол суоллар уол Дмитрий Диринский үрөнээһинэ буолан таһыбыт. Бу ырыатын Дмитрий улуус учууталларын түмүкүлэригэр ылаан бийириһитин истэн

«УТУӨ КИЭХЭН, КҮНДҮ ТЕЛЕВИЗОРЫ КӨРӨӨЧЧҮЛЭР!»

нэри (кыра телестудиялар) кэскиллээхтик туһаныта политиканы оһорууга Л. М. Васильева курдук аналлаах бииринлэри кыһа-хото тутар кийилээхтик улахан оруоллаанна.

«Маарыкчаан» телестудия республика телевидениятыгар анал чааһы ылан, Чурапчы улууну олохун-дьаһадын туһунан кийиктик көрсүр. Оһо Лена Михайловна ыһсан үлэһиттэн бэйэм эрэ астынабын.

Журналист быһаана кэскиллээхтэн, кийиттэн кийи үөрэр, ол туоларыгар эһинэр.

Российской Федерация Журналистарын Союһун чилиһээ буолуу—бу кинини үлэлээһинтэ мантиһа. Ону сага чилиһ буолбут Лена Васильева толоруоҕа, аһа баһын тосту олоруоҕа дини баа улахан.

«Утуө күнүнэ, күндү телевизоры көрөөччүлэр!» диниһитинэн күлэ-үөрөн баһай да ар кэмгэ Чурапчы дьонунуун-сэргэтинини аргыһаһан ик сүрэхиттэн бадарарбын.

Саман ТУМАТ,

РФ Суруйааччыларын союһун чилиһээ, РФ Журналистарын союһун чилиһээ, СР культура-
тын үтүөлээх үлэһитэ.

ДИРИНГЭН СИЛИС ТАРДАН

турабын. Дьэ итинни дьон дууһатыгар тийэр, коллентив санаатын түһэр талааннаах кийи.

Кини дьоллоох-сөргүлээх өлөһөр үйэ аһары—суолун ортото. Бэйэтэ да эһринэн, эдэр сылдыан баар дьону кытта аһаһынан күрэхтөөһүн таһыбыт. Суруйар идэте кэлин арыллан үлэлэһин эрэр. Дмитрий Дмитриевич нэһилээгэр «Диринг уоттара» дини литературнай түмүү салаһааччыта. Бу түмүү иһиттэн эһигэн тыллаах поэт Айыл, кэпсээһинит, драматург Соһо курдук албаһи эһинэрэр дьон таһсан эрэллэр. Төрөөбүт төрүт буордарыттан силис-симэйи ылан, силис тардан үүнэллэр.

Д. Д. Эверстов аны Российской Федерация Журналистарын союһун чилиһээ буолла, идэһийбит журналист аһын ыла. Бу дьонун ситийитинэн итинтик эһердэһинит!

Николай МОНАСТЫРЕВ

Эбэрдэлибит!

Чурапчытаагы алын сүһүөх журналистский төрүт, «Сага олох» хаһыат редакциятын, «Маарыкчаан» телестудия коллективтара, «Чурапчы», «Диринг уоттара» литературнай, улуустары мелодиястар түмүүлэрэ Лена Михайловна ВАСИЛЬЕВНА, Дмитрий Дмитриевич ЭВЕРСТОВЫ Российской Федерация Журналистарын союһугар чилиһинэн ыһаллыбытырынан ик сүрэхтэриттэн эһердэһиниллэр, аһар үлэлэригэр ситийиллэри, чэтин-чэбди доруобуйаны, дьолу-сөргүтү бадарарлар.

X X X

Күндүтүн саныыр таһыбынан, үлэ, тыһыл ветеранын, Бодугур кийиһинэн олохтообун ОСИПОВ Дмитрий Семенович 75 саасынан истэһини эһердэһинит. Эһилээх чэтин-чэбди доруобуйаны, кылды-баһа-сүһүккэ уһунтан-уһуну олоһортор, дьолу-сөргүтү, бийигини куруутун үрдэ-көтүтэ, сизинэригин, хос сизинэригин көрсө, сүбэ-аһа буола сылдыар-гар бадарарбыт.

Чурапчы Мурун-Тыһыһыаһыттан кийитинэ Полина, сизинэ Константин, хос сизинэригэр Ньургун-аһаа, Костик Собакиннар.

ӨЙМӨКӨӨН БӨҮӨЛӨКТЭРЭ ТУПСАЛАР

УУС-НЬАРА. Кэһини сыларга улуус тыатын сиһин олохтоохторо биирдинлээн оһор дьини түргэн тэһимнээхтик тутталар. Республика Минфин уонна кредитор бааннар өйбүлэрин ылан баран, улуус дьаһалтата тутуу матырыһаалын баһалаахтарга барыларыгар биирэр.

ХАРЫЛАРЫТТАН ХАРБАТТЫЛАР

МИРНЭП. 6 эр кийи уонна 3 дьахтар «Нива» уонна будкаһа «Урал» массынааларынан Мириһэтин Сунтаар улууну сиһитэр-уотугар өтөнүү барытына.

Төһөн иһэн Соһолоннай хомоҕо сыһыһаары уонна сөүгүлэри тохтообуттара. Кийилэри манна Сунтаар улууну милициятын үлэһиттэрэ сийпиттэрэ. Табелянай сэтэрин туттаары тыһыһытыгар эрэ милиционердарга массынааларын дьэндийэри көтүлээбиттэрэ. Оһо өтөнү сэртэ докумуона суох кини булт сага уонна куулларга угуллубут ат баара көстүбүтэ. Тутуллубут дьон иһэн күн устата «Ириһтээх» коллентивнай предприятие ыһаһын өлөрбүттэри туһунан билиһинтэхтэрэ. Ол эрээри «оһо-һуллубут» уоруллубут» дини мээһээ эһиттэр олохтоохтор Уһун Күөл бөһүөлөгүн аттыттан саанан ыһылаһыт ыһах төбөгүн, атаһарын уонна иһин булан милицияга тыһабытытара.

«Кирнээтээх» НП директора Горн Платонов эһитинэн, буруйдаахтары утары хас да хотуобунай дьыала төһилиһээ. Накаастабыл дьаһалын суут баһаарыаҕа. Итин таһынан кийилэр, предприятие устатын быһыһынан, таһаарыт хоромьуларын 10 тогул төһүөхтэрэ.

СИЛ.

БИЛЭРИН

ГАЗ-3307 (самосвал), ханнык баһар мааркалаах УАЗ автомашиналары завод сыһаатыгар уонна бастаагы комплекттаах УАЗ-460 автомашина кузовын аралан биирэртэ дуоһабаһабыт. Чурапчы сэл. «Евдокья» маһаһыһа аудио-видео техникалары аһыһыһыт. Тел. 21-868.

КУОРТАМНААБЫТ

Чурапчы сэлэһиниһитигэр иһитэр системалаах квартираны эһитэр оһоһуон оттуллар дьини. 21-785 телефонна эһийэргитигэр.

АТЫЫЛЫБЫТ

Өһөлөөх бэһини, Сыһаата—кэһитинэн. Тел. 21-050.

X X X

Интернат-оскуола баар приватизациялаһыт үс хостоох, иһитэр системалаах квартираны. Сыһаата—кэһитинэн. Коркин аһыһан уул 32 №-гэр бил-сэргитигэр.

X X X

«Дружба» эрбэһини 21-733 телефонна бидсинт.

X X X

Суһаллы 1994 с. оһоһулуубут, 17 тыһ. км сүүр-бүт УАЗ-3909 автомашинаны. Аһаһыһыт Чурапчы сэл. Коркин уул. 50 №-р. Тел. 21-600.

X X X

Өһөлөөх тыһаһа ыһаһы. Тел. 21-267.

Редактор э. т. С. Р. ДАНИЛОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем—1 усл. п. лист, на 4-х страницах.

Варегистрирована Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.

Чурапчинская улусная типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат».

а, Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». Подписано в печать 23.08.17 ч. (гр. 18.00).

Тираж—3020.